

พระมเหษณ์ฟ้ากระ
ห่มงาเดียวที่สวนพื้

ข้อมูลแหล่งข่าว : ศรัณย์ โคवासวรรณา เลขที่ 96/2 ม.1 ต.ตะนาวศรี อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี
โทร. 089-111-1206

ฟาร์มเพาะม้าแคระ หนึ่งเดียวที่สวนผึ้ง

จากปากซอยตรงข้ามที่ว่าการอำเภอสวนผึ้ง ตรงเข้าไปประมาณ 8 กิโลเมตร ผ่านภูเขาและธรรมชาติที่สวยงาม เราจะเห็นสวนเกษตรผสมผสานแห่งหนึ่งที่น่าสนใจ

น่าสนใจเพราะคนที่เป็นทั้งผู้จัดการและเจ้าของสวนที่เรียกว่ายังหนุ่มแน่น แตกต่างจากคนหนุ่มสาวทั่วไปที่มักจะไม่ค่อยสนใจทำอาชีพเกษตรกันมากนัก

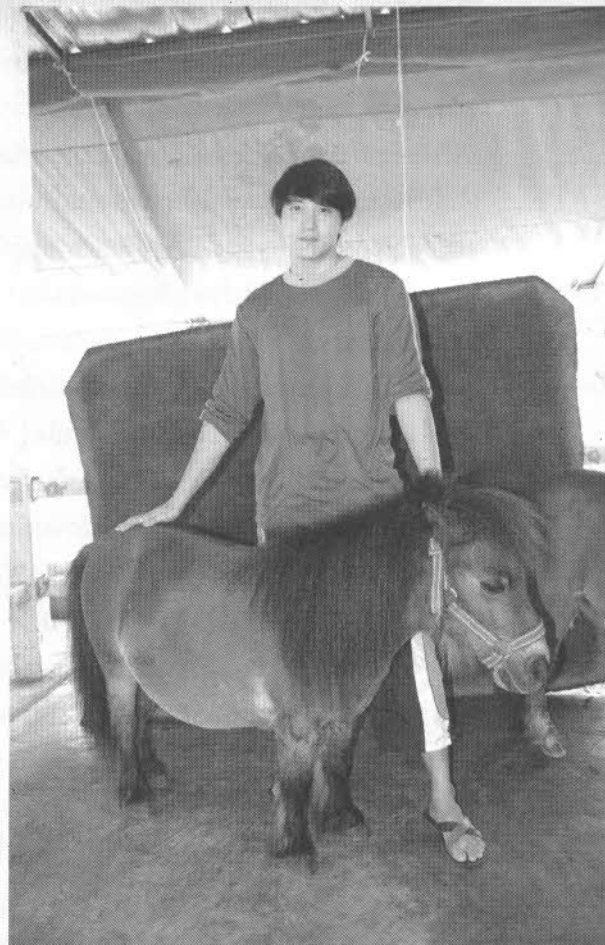
แต่สำหรับ “ศรัณย์ โคवासวรรณา” กลับรู้สึกรักและภูมิใจกับการทำเกษตรที่ไร่นี้ เพราะได้ร่วมกันคิด ออกแบบ และร่วมกันทำกับครอบครัวมาตั้งแต่แรก ก่อนจะกลายมาเป็นสวนเกษตรผสมผสานที่มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในสวน หมุนเวียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงกันได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพแต่ควบคุมต้นทุนให้อยู่ในระดับที่ต่ำที่สุด

ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์อย่างลงตัว

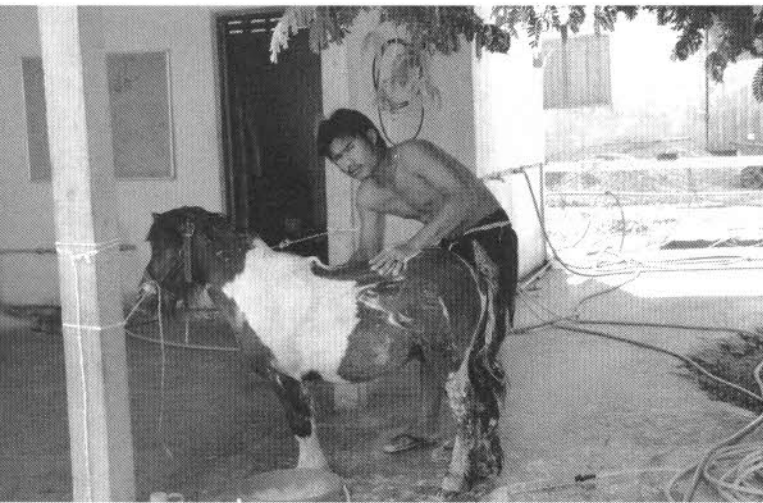
คุณศรัณย์เล่าให้ฟังว่า ปัจจุบันตนเองและน้องสาวได้ช่วยกันบริหารจัดการสวนแห่งนี้ ในช่วงแรกได้ช่วยกันวางแผนว่าจะทำสวนเกษตรในรูปแบบไหนดี ที่จะทำให้ทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์สามารถเชื่อมโยงและพึ่งพากันได้ โดยที่ไม่ต้องกังวลเรื่องการตลาด คือ ต้องเป็นสิ่งที่ตลาดให้ความสนใจแต่ยังไม่ค่อยมีใครทำ และเมื่อทำแล้วก็ต้องสามารถต่อยอดได้ มีช่องทางการตลาดหลายช่องทาง

ในที่สุดก็มาลงตัวที่การปลูกไผ่ เพราะจากการศึกษาพบว่าไผ่เป็นพืชที่มีช่องทางการตลาด หรือมีผลผลิตที่สามารถจำหน่ายได้ค่อนข้างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของการทำลำ หรือแม้แต่กิ่งพันธุ์

การปลูกไผ่ยังถือเป็นจุดเริ่มต้นของการทำฟาร์ม “ม้าแคระ” หรือที่หลายคนรู้จักและเรียกกันว่า “ม้าโพนี่ (Pony)” ด้วยเหตุผลที่ว่า ต้องการนำมูลที่ได้มาทำเป็นปุ๋ยให้กับไผ่ เพื่อเป็นการประหยัดต้นทุน ที่สำคัญยังเป็นการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติเป็นการหมุนเวียนทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ ซึ่งก็หมายถึงผลกำไรที่จะได้รับก็อาจจะสูงขึ้นด้วย

ศรัณย์ โคवासวรรณา

อาบน้ำและตัดขน ช่วยระบายความร้อนและคลายเครียด

ส่วนสาเหตุที่เลือกเลี้ยงม้าแคระแทนที่จะเป็นสัตว์อื่น เพราะมองว่าสัตว์ชนิดอื่นมีการเลี้ยงกันมากแล้ว ถ้าทำตามคนอื่นก็ คงต้องเหนื่อยมากขึ้นกับการทำการตลาด

ถึงแม้ว่าจุดมุ่งหมายคือต้องการนำชี้าม้ามาทำเป็นปุ๋ยใส่ต้นไม้ แต่เมื่อมาดูด้านการตลาดของม้าแคระพอนี้ก็พบว่าป็นม้าที่มีมูลค่าสูง และยังมีคนเลี้ยงกันน้อย และส่วนใหญ่จะเป็นการทำในรูปแบบเชิงท่องเที่ยวกันมากกว่า ไม่ได้เน้นการเพาะขยายพันธุ์

อีกเหตุผลหนึ่งก็เพราะเป็นความชอบส่วนตัวอยู่แล้ว เมื่อได้ทำสิ่งที่ชอบอยู่แล้วก็จะทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีความสุข และทำให้มีกำลังใจที่จะทำงาน และศึกษาเรียนรู้กับงานที่ทำตลอดเวลา สำหรับม้าโพนี่ที่นำมาเลี้ยงจะเป็นสายพันธุ์เชทแลนด์ (Shetland Pony)

เมื่อวางเป้าหมายชัดเจนแล้ว ก็ได้แบ่งพื้นที่ที่มีอยู่ประมาณ 200 ไร่ ออกมา 30 ไร่ เพื่อใช้สำหรับเลี้ยงสัตว์ ซึ่งจะเน้นเลี้ยงม้าแคระพอนี้เป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีสัตว์เลี้ยงอื่นๆ เช่น นก เต่า ฯลฯ ส่วนพื้นที่ที่เหลือก็จะปลูกมะนาว ส้มโอ แต่จะเน้นปลูกไผ่เป็นหลัก

ฟาร์มเพาะเลี้ยงม้าแคระครบวงจร

เมื่อแบ่งพื้นที่ในการทำสวนผสมผสานชัดเจนแล้วจึงเริ่มนำเข้าพ่อแม่พันธุ์ม้าแคระพอนี้เข้ามา 46 ตัว เป็นพ่อพันธุ์ 6 ตัว และแม่พันธุ์ 40 ตัว เพื่อนำมาเลี้ยงและขยายพันธุ์ต่อ

ช่วงแรกของการเลี้ยงอาจจะมีปัญหาบ้าง เพราะศึกษามาแล้วภาคทฤษฎี แต่ยังไม่เคยเลี้ยงจริง ทำให้การเลี้ยงในช่วงแรกจึงเกิดปัญหาบ้าง แต่ก็พยายามเรียนรู้และปรับปรุงวิธีการเลี้ยงมาตลอด รวมทั้งมีการปรึกษาสัตวแพทย์ และหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้เข้ามาช่วยเหลือ

สำหรับการเลี้ยงการจัดการ พ่อแม่พันธุ์จะถูกเลี้ยงแยกคอก เพื่อป้องกันไม่ให้ผสมกันเอง เพราะจะทำให้ควบคุมคุณภาพของลูกมาได้ยาก เช่น สีและโครงสร้างที่ต้องการ ดังนั้น เพื่อให้ลูกที่ออกมาตรงกับความต้องการ เมื่อถึงเวลาผสมพันธุ์ก็จะใช้วิธีจับคู่ด้วยการเช็ครูปเป็นสัดของม้าทุกวัน เมื่อเห็นว่าม้าตัวไหนเริ่มเป็นสัดก็จะมีการจัดทำตารางและส่งไปปรึกษากับสัตวแพทย์ เพื่อให้ อัตราการผสมติดสูงที่สุด แต่ต้องผสมน้อยครั้ง เพราะถ้าใช้การผสมหลายครั้งก็มีโอกาสที่ม้าจะติดเชื้อมากขึ้น

ม้าที่พร้อมผสมจะนำมาเลี้ยงอยู่ในคอกเดียวกัน โดยใช้วิธีผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ หลังจากทีผสมติดก็จะปล่อยให้แม่ม้าอยู่ในคอกนั้นเลย และมีการดูแลเป็นพิเศษมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อม้าตั้งท้องมาได้ 4 - 5 เดือนขึ้นไปจะต้องดูแลมากขึ้นไปอีก

ปกติม้าจะใช้เวลาในการตั้งท้องประมาณ 12 เดือน ในช่วงที่ม้าตั้งท้อง นอกจากจะต้องดูแลเป็นพิเศษแล้ว จะต้องคอยสังเกตนิสัยของม้าแต่ละตัวด้วยว่าเป็นอย่างไร ถ้าเป็นม้าที่ยอมคนหรือยอมจำฝูงก็อาจจะเป็นอันตรายต่อลูกในท้องได้ เพราะอาจจะถูกรังแกได้ง่าย ถ้าเจอม้าประเภทนี้อาจจะต้องแยกกลุ่ม แต่ไม่ถึงกับแยกฝูง คือให้ม้ารู้สึกว่ายังอยู่ในฝูงเหมือนเดิม แต่ต้องใช้รั้วกันไม่ให้ม้าตัวอื่นเข้ามาทำร้ายได้

เมื่อใกล้กำหนดวันออกลูก จะนำแม่ม้ามาไว้ในคอกพยาบาลซึ่งเป็นคอกที่เตรียมไว้สำหรับให้ม้าออกลูก วันใกล้ออกลูกจะเช็คได้จากวันที่ได้รับการผสมติด (ไม่กลับสัด) หรืออาจจะมีการทำอัลตราซาวด์บ้าง เพื่อดูความผิดปกติ ถ้าไม่มีปัญหาอะไรก็จะทำให้กำหนดวันออกลูกได้

ระหว่างนี้จะเตรียมฟางมาปูลรอง พร้อมกับจัดให้มีคนคอยเฝ้าระวังและคอยเช็คอาหารของม้า รวมถึงเปิดดูอวัยวะเพศว่ามี

ความพร้อมแค่นั้นแล้ว ช่วงนี้ถือเป็นช่วงที่สำคัญที่สุด เรียกว่า เทปจะละลายตาไม่ได้เลยทีเดียว และภายหลังจากลูกม้าออกมาแล้ว จะต้องดูรูกม้าด้วยว่ามีความผิดปกติหรือไม่ จากนั้นจะทำการผูกสายสะดือและทำความสะอาดตัวม้า ทายาเบตาดีนเพื่อป้องกันการติดเชื้อ

ใส่ใจทุกขั้นตอน

การดูแลการจัดการโดยทั่วไป ในช่วง 7 - 10 วันแรก จะปล่อยให้ลูกม้าอยู่กับแม่ม้าไปก่อน โดยยังไม่ปล่อยลงฝูงจนกว่า ลูกม้าจะแข็งแรง จากนั้นจะปล่อยลงแปลงแต่ยังไม่ปล่อยให้เข้าฝูง ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 1 - 2 เดือน เมื่อเห็นว่าลูกม้าแข็งแรงดีแล้ว จึงจะปล่อยเข้าฝูง แต่ยังคงให้กินนมแม่ไปจนอายุประมาณ 4 - 5 เดือน ก็จะหย่านม ซึ่งเป็นช่วงอายุที่เริ่มจำหน่ายได้ เพราะมาในช่วงนี้ถือว่ามีความแข็งแรงมากพอแล้ว หรือหากต้องการเลี้ยงต่อไปอีกก็ได้เช่นกัน

การให้อาหาร จะให้ทั้งอาหารหยาบและอาหารข้น และจะให้กินวันละ 2 มื้อ ในช่วงเช้า-เย็น อัตราการให้จะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของม้าแต่ละตัว ไม่ได้กำหนดปริมาณไว้ตายตัว อาหารข้นจะขาดไม่ได้ แต่จะให้กินเยอะก็ได้ เพราะจะทำให้ท้องอืด

สำหรับหญ้าที่นำมาเลี้ยงม้า ที่ฟาร์มจะแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่ง สำหรับปลูกหญ้าแพงโกล่า โดยจะปลูกไว้หลายแปลงเพื่อใช้ หมุนเวียนมาให้อาหารได้กินทุกวันอย่างเพียงพอ จะมีการเปลี่ยนแปลงหญ้าให้ม้ากินทุกๆ 15 วัน แต่ถ้าม้ากินไม่ทัน ก็จะตัด แล้วนำไปตากแดด เก็บไว้ให้ม้ากินได้เช่นกัน ส่วนอาหารขัสนั้นเดิมที่จะให้กินอาหารสำเร็จรูป แต่ปัจจุบันจะให้กินอาหารที่ทางฟาร์มผสมเอง เพื่อให้ม้าได้สารอาหารที่เหมาะสมมากที่สุด

การจัดการด้านอื่น ๆ เช่น การทำความสะอาดคอก จะทำในช่วงครึ่งวันเช้า ซึ่งเป็นช่วงที่จะปล่อยม้าลงแปลง มุลที่ได้จะนำไปให้คนงานทำเป็นปุ๋ยหมัก แล้วนำไปตากแดดให้แห้ง เพื่อไว้ใช้สำหรับบำรุงต้นไม้

อีกเรื่องที่สำคัญสำหรับการเลี้ยงม้าแควก็คือ การทำความสะอาดตัวม้า จะทำในช่วงครึ่งวันบ่าย นอกจากจะทำความสะอาดตัวม้าแล้วยังต้องแปลงขนให้ม้าอีกด้วย จะต้องแปลงขนให้ทุกตัว แต่อาจจะสลับวันกันแปลงก็ได้หากมีม้าจำนวนมาก การแปลงขน นอกจากจะทำให้ม้ามีขนสวยงามแล้ว ยังช่วยให้ม้ารู้สึกผ่อนคลาย ไม่เครียดได้อีกด้วย

นอกจากนี้ยังต้องมีการตัดขนให้กับม้าด้วย เพราะม้าสายพันธุ์นี้มีขนค่อนข้างหนา มีทั้งขนชั้นนอกและชั้นในเพื่อเป็นการให้ความอบอุ่น แต่สำหรับอากาศในเมืองไทยที่ค่อนข้างร้อน การตัดขนให้จะช่วยให้อากาศระบายความร้อนได้มากขึ้น

ส่วนการจัดการเรื่องโรค จะมีเจ้าหน้าที่จากกรมปศุสัตว์เข้ามาให้คำแนะนำอยู่ตลอด แต่ก็ไม่ได้เป็นปัญหาต่อการเลี้ยงมากนัก เพราะส่วนใหญ่ไม่ใช่โรคร้ายแรง เป็นโรคที่สามารถจัดการได้ในเบื้องต้น

สำหรับการตลาดในปัจจุบัน จะมีลูกทั้งในประเทศและต่างประเทศ และยังไม่เพียงพอกับความต้องการ ซึ่งจะมีลูกค้าหลายกลุ่มติดต่อเข้ามาตลอด สำหรับลูกค้าที่สนใจจริงๆ ก็อาจจะต้องการสั่งจองกันไว้ล่วงหน้า แล้วรอจนกระทั่งลูกม้าหย่านมก็จะให้มารับไป

กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มรีสอร์ท ที่ซื้อไปโชว์ หรือทำกิจกรรมกับลูกค้าที่เข้าพัก เช่น อาจจะให้เด็กได้ขี่หรือถ่ายรูป เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกลุ่มคนรักม้าที่ต้องการซื้อไปเลี้ยงดูเล่น

ส่วนราคาขายจะขึ้นอยู่กับอายุ โครงสร้าง และสี แต่โดยเฉลี่ยแล้วจะขายอยู่ตัวละประมาณ 90,000 -150,000 บาท

“นอกจากจะได้มูลของม้ามาใส่ให้ต้นพืชที่อยู่ในไร่แล้วยังถือเป็นม้าที่มีมูลค่าสูง แตกต่างจากการเลี้ยงสัตว์ชนิดอื่น ที่แม้จะใช้ระยะเวลาเลี้ยงไม่ต่างกัน แต่ราคาขายและผลกำไรที่ได้ถือว่าต่างกันมาก สำหรับคนที่สนใจ ผมคิดว่ายังมีโอกาสทำได้ เพราะตลาดยังเปิดกว้างอยู่ แต่ก็ต้องดูความเหมาะสมของตนเองด้วย เช่น ต้องมีใจรัก มีที่ดิน แรงงาน และมีเงินทุนที่มากพอ ถ้าหากมีความพร้อมก็คิดว่าเป็นการเลี้ยงสัตว์อีกหนึ่งอาชีพที่น่าสนใจไม่น้อย” คุณศรัณย์กล่าว ■